НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

Спеціальна програма
підвищення кваліфікації

«Менеджмент соціально-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами»
(назва програми)

Шифр програми: СП/2020/003

Рік запровадження програми: 2021 р.

Програму затверджено:

Вченою радою Центрального інституту післядипломної освіти від 14.09. 2021 р., протокол № 5, вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 20.10 2021 р., протокол № 9

Програму погоджено з ДСЯО

Київ – 2021

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Менеджмент соціально-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами
Шифр програми	СП/2021/002
Тип програми за змістом	Спеціальна програма (відповідно до форми 02-ПН)
Форма навчання	Очна, дистанційна (online)
Цільова група	Державні службовці категорій посад «Б» та «В» і посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесено до першої-четвертої категорії посад
Передумови навчання за програмою	
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою[2]	Державна служба якості освіти України
Найменування партнера (партнерів) програми	Державні органи, яким підпорядковані заклади освіти; органи місцевого самоврядування; заклади дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), вищої освіти.
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС (30 годин)
Тривалість програми та організація навчання	Навчання триває 5 днів, з них один день – підготовки до тестування й передує підсумковому заняттю
Мова(и) викладання	Українська
Напрям(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	Загальні питання та правові аспекти державного управління й місцевого самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження в державі інклюзивної політики Трансформація державного управління та місцевого самоврядування для забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами Організація та державний супровід

	діяльності соціальних служб щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами Інклюзивна освіта як пріоритетний напрям державної політики України у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами Методи та механізми державного управління щодо створення в закладах освіти безпечного освітнього середовища Питання діджиталізації державного управління в сфері освіти Лідерство та менеджмент для забезпечення якості інклюзивного навчання в умовах децентралізації влади в Україні
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	*Інтегральна компетентність* – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання з питань державного управління щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами та практичних проблем у сфері управління інклюзивним навчанням. *Загальні компетентності:* *Освітологічна*: здатність інтегрувати знання загального менеджменту та соціології, управління освітою, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності державного службовця на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності під час створення умов щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами й забезпечення рівного доступу до якісної освіти. *Нормативно-правова:* здатність організовувати як власну діяльність так і роботу мультидисциплінарних команд щодо реалізації принципу доступності та створення умов для успішного забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами, їх соціального супроводу на основі нормативно-правових документів. *Загальнонаукові:* інтеграція теоретичних основ соціального та кризового управління, освітнього менеджменту, педагогіки, психології, теорії соціальної роботи в практику державного управління інклюзивним навчанням. *Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності:* *Управлінська*: володіння прийомами ефективної організації та управління процесом спільної взаємодії суб'єктів забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; володіння управлінськими

	технологіями соціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами. *Соціально-психологічна:* усвідомлення багатозначності позицій і поглядів щодо шляхів вирішення питань забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; бачення внутрішньої альтернативності рішень, уміння планувати наслідки вчинків, дій, прогнозувати близькі та віддалені життєві перспективи; сформованість установки на співпрацю та діалог, уміння організувати спільну діяльність та взаємодію з закладами освіти, їх керівниками, іншими організаціями та стейкхолдерами, що причетні до процесу забезпечення прав та осіб з особливими освітніми потребами, вироблення психології ненасильства, уявлень про політичні, соціальні права та свободи осіб з особливими освітніми потребами. *Науково-методична:* здатність ініціювати та упроваджувати нові форми, методи взаємодії суб'єктів забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами на державному рівні; вміння використовувати інноваційні технології реалізації принципу доступності, надавати консультації з питань реалізації прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами у межах своєї інтегральної компетентності**.** *Інноваційно-дослідницька та цифрова:* здатність творчо вирішувати наукові / практичні професійні завдання шляхом застосовування цифрових технологій в професійної діяльності спираючись на кращі практики вітчизняного та міжнародного досвіду використання ІТ-платформ для забезпечення доступності до державних послуг осіб з особливими освітніми потребами й забезпечення їх права на отримання якісних освітніх послуг. *Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку:* здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку професійної компетентності зокрема з питання забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами.
Укладачі програми	Рябова Зоя Вікторівна, доктор педагогічних, професор, магістр соціальної роботи, завідувач кафедри менеджменту освіти та права ЦІПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти», e-mail: ryabova69@gmail.com Любченко Надія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри

	менеджменту освіти та права ЦІПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти», e-mail: nadiya-lub@uem.edu.ua Козенко Роман Володимирович, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту освіти та права ЦІПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти», e-mail: rvk.9472@gmail.com
2. Загальна мета	
підвищення рівня професійної компетентності учасників професійного навчання щодо ефективного вирішення питань соціально-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
Знання	сутності державного управління й місцевого самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження в державі інклюзивної політики; правові аспекти реалізації державної політики в сфері освіти та надання якісних освітніх послуг на основі забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; принципи та засади трансформації державного управління та місцевого самоврядування для забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; зміст та механізми державного супроводу діяльності соціальних служб щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; методи та механізми державного управління щодо створення в закладах освіти безпечного освітнього середовища; процес діджиталізації державного управління в сфері освіти; сутність лідерства та менеджменту для забезпечення якості інклюзивної освіти в умовах децентралізації влади в Україні; значущість професійного зростання шляхом удосконалення своєї професійної компетентності в контексті реалізації інклюзивної освіти в Україні та парадигми неперервної освіти.

Уміння	організовувати процес реалізації державної інклюзивної політики в сфері освіти; готувати організаційно-розпорядчі документи; надавати якісні адміністративні послуги з питань забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; адаптувати зміст основних професійних компетентностей та цінностей державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування до своєї функціонально-посадової діяльності; організовувати командну діяльність щодо соціального супроводу забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами, керуючись нормативно-правовими документами, організаційно-фінансовими можливостями; здійснювати або розробляти пропозиції до стратегічного управління діяльністю органу управління освітою з питань забезпечення рівного доступу до якісної освіти та реалізації принципу доступності в діяльності закладів освіти; ефективного використання ІТ-технологій в професійній діяльності та налагодження е-комунікацій між учасниками процесу надання державних послуг.
Навички	вільного володіння засобами та методами ефективної реалізації державної політики щодо інклюзивного навчання; організації процесу надання доступних і якісних державних та соціальних послуг з питань забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами; стратегічного планування розвитку освітньої галузі регіону на основі реалізації принципу доступності; подальшого навчання за формальною, неформальною та інформальною формами освіти.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
лекція, семінар, тренінг, практична робота, тематична дискусія, конференція,	
відеоконференція, вебінар, обговорення у форматі круглого столу, ділова гра, групове	
вирішення завдань, розв’язання ситуаційного завдання	

5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься таке навчання, посилання (вебадреса)	платформа УВУПО http://uvu.org.ua
Назва дистанційного курсу (модуля)	
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	30% оцінки складає відвідування занять (очно, дистанційно, online); 30% оцінки – самостійне опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів; 40% оцінки – підсумковий контроль (тестування).
Форма підсумкового контролю	Тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Варіант 1 – очне навчання

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота
Тема 1. Теоретичні та правові аспекти державного управління й місцевого самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження інклюзивних засад державної освітньої політики	**6**	4			2
Тема 2. Практика організації інклюзивного навчання	**6**	2		2	2
Тема 3. Державний супровід та взаємодія закладів/установ щодо соціалізації осіб з особливими освітніми потребами	**6**	2		2	2
Тема 4. Діджиталізація державного управління в сфері інклюзивного навчання	**4**	4			
Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти забезпечення прав та інтересів з особливими освітніми потребами	**4**	4			
Тема 6. Кризовий менеджмент в діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування	**2**	2			

Підсумковий контроль результатів навчання	**2**	2			
РАЗОМ	**30**	20	0	4	6

Варіант 2 – дистанційне навчання (online)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота
Тема 1. Теоретичні та правові аспекти державного управління й місцевого самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження інклюзивних засад державної освітньої політики	**6**		4		2
Тема 2. Практика організації інклюзивного навчання	**6**		4		2
Тема 3. Державний супровід та взаємодія закладів/установ щодо соціалізації осіб з особливими освітніми потребами	**6**		4		2
Тема 4. Діджиталізація державного управління в сфері інклюзивного навчання	**4**		4		
Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти забезпечення прав та інтересів з особливими освітніми потребами	**4**		4		
Тема 6. Кризовий менеджмент в діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування	**2**		2		
Підсумковий контроль результатів навчання	**2**		2		

РАЗОМ	**30**		24		6

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Теоретичні та правові аспекти державного управління й місцевого самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження інклюзивних засад державної освітньої політики

Перелік питань для вивчення:

Державне управління й місцеве самоврядування в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства та впровадження в державі інклюзивної політики. Сутність громадянського суспільства та його функції в сучасних умовах. Інклюзія як процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення (люди похилого віку, вагітні жінки, тощо). Напрями реалізації інклюзивної політики держави.

Нормативно-правове забезпечення та трансформація державного управління та місцевого самоврядування для забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Конвенція про права осіб з інвалідністю. Стратегія Ради Європи про права осіб з інвалідністю на 2017-2023 роки є Законодавчі акти, що гарантують виконання Конвенції та Стратегії.

Самостійне обов'язкове опрацювання учасниками професійного навчання таких нормативно-правових актів:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 р. № 706 «Про затвердження Державної цільової програми "Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів" на період до 2020 року».
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1073-р Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях, наданих Комітетом ООН з прав осіб з інвалідністю, до першої доповіді України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. № 612 Про внесення змін до Державної цільової програми "Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів" на період до 2020 року.
4. ПОРАДНИК щодо створення доступного середовища для осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення.

Тема 2. Практика організації інклюзивного навчання

Перелік питань для вивчення:

Інклюзивна освіта як пріоритетний напрям державної політики України у сфері освіти дітей з інвалідністю. Реалізація принципу доступності в діяльності закладу освіти (архітектурна доступність, інформаційна, транспортна, доступність освітніх послуг тощо). Методи та механізми державного управління щодо створення в закладах освіти безпечного освітнього середовища. Організація та зміст роботи закладу освіти зі спеціальними та інклюзивними класами (групами). Державна підтримка осіб з особливими освітніми потребами. Організація взаємодії команди фахівців щодо розробки індивідуальної програми розвитку особи з особливими освітніми потребами. Державний нагляд та контроль реалізації державної політики в сфері інклюзивної освіти.

Тема 3. Державний супровід та взаємодія закладів/установ щодо соціалізації осіб з особливими освітніми потребами

Перелік питань для вивчення:

Зміст та нормативно-правове забезпечення діяльності соціальних служб щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Загальна характеристика соціальних інституцій та соціальні інституції в системі освіти. Перелік соціальних інституцій різних міністерств держави. Завдання та функції центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Організація процесу надання доступних і якісних соціальних послуг з питань забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Менеджмент соціальної роботи. Державний супровід діяльності соціальних служб щодо забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Взаємодія з громадськими організаціями у сфери соціальної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 4. Діджиталізація державного управління в сфері інклюзивного навчання. Перелік питань для вивчення:

Державна політика у сфері цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства, інформатизації. Загальні питання розвитку інформаційної сфери та діджиталізації державних послуг. Кращі практики, український та міжнародний досвід впровадження ІТ-платформ для забезпечення доступності до державних послуг. Діджиталізація управління HR-процесами державного управління в сфері інклюзивної освіти. E-Learning для реалізації освітніх потреб осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти забезпечення прав та інтересів з особливими освітніми потребами.

Перелік питань для вивчення:

Психологічні аспекти забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Сутність та зміст психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами в системі освіти регіону, ОТГ. Організація та проведення корекційно-розвиткової роботи у вигляді корекційно-розвиткових занять за напрямами відповідно до індивідуальних особливостей учня.

Тема 6. Кризовий менеджмент в діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.

Перелік питань для вивчення:

Сутність та технології кризового менеджменту. Характеристика та управління ризиками. Використання методів кризового менеджменту в професійній діяльності державного службовця зокрема під час забезпечення прав та інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Проєкти як інструмент реалізації завдань стратегії державного органу. Етапи реалізації проєкту: ініціація, планування, контроль виконання проєкту, управління проєктними ризиками та змінами, звітність і закриття проєкту, оцінка його ефективності. Менеджмент проєктів з питань надання якісних та доступних освітніх послуг особам з інвалідністю.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль – тестування.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Структура оцінки:

30% оцінки складає відвідування занять (очно, дистанційно, online);

30% оцінки – самостійне опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів;

40% оцінки – підсумковий контроль (тестування).

Кількість балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для підсумкового контролю (залік)
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	не зараховано

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017 р. №2145-VIII
2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7.12.2017 р. №2229-VIII
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18.12.2018 р. № 2657-VIII
4. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності від 16 січня 2020 року № 473-IX
5. Указ Президента України «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю» від 13 грудня 2016 року № 553/2016
6. Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року»
7. Розпорядження КМУ від 22 травня 2019 р. № 350-р «Деякі питання створення системи надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя».

8. Розпорядження КМУ від 9 серпня 2017 р. № 526-р «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її І етапу»

9. Постанова КМУ від 14 лютого 2017 р. № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами»

10. Постанова КМУ від 12 липня 2017 р. № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр»

11. Положення про Державну службу якості України: постанова Кабінету міністрів Україні від 14 березня 2018 р. № 168. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-п

12. Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти: наказ МОН від 09 січня 2019 р. № 17 .- Режим доступу: http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/16-04-2019/23-04-2019/716-nakaz-mon-vid-09012019-17-pro-zatverdzhennia-poriadku-provedennia-instytutsiinoho-audytu-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity

13. Про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності.

14. Постанова КМУ «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році» від 21 лютого 2018 р. № 88

15. Наказ МОН України від 11 травня 2018 р. за № 582/32034 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти»

16. Наказ МОН України від 22.05.2018 № 523 «Про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу»

17. Наказ МОНМС України від 01.10.2012 № 1060 «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси»

18. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF#Text
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/636-2019-%D0%BF#Text
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/635-2019-%D0%BF#Text

Література (посібники та інформаційні матеріали):

1. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової – Еннс О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова – Еннс О.В., Буров С Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. – К., 2012. – 216 с.

2. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; пер. з англ. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190.

3. Модуль. Вступ до питань «інвалідності» / Авторський колектив: Лариса Байда, Ольга Красюкова-Еннс, Антоніна Обухівська, Елеонора Чорнобой // Канадсько-український проект: «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»: тренінгові модулі.-К., 2011.-132с

4. Модуль. Доступність та універсальний дизайн / Авторський колектив: Ольга Красюкова-Еннс, Ярослав Грибальський, Лариса Байда, Володимир Азін. // Канадсько-український проект: «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»: тренінгові модулі.-К., 2011.-132с.

5. Модуль. Розробка соціальної політики / Авторський колектив:Елеонора Чорнобой, Ольга Красюкова-Еннс, Лариса Байда, Олег Лепетюк // Канадсько-український проект:

«Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»: тренінгові модулі.-К., 2011.-132с.

6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. – Київ : 2018. – 252 с.

7. Розвиток політики інклюзивних шкіл. Інтегроване планування послуг, їх надання та фінансування в Канаді: посібник / Дж. Блейз, Е. Чорнобой, Ш. Крокер, Е. Страт, О. Красюкова-Еннз. – К.: Паливода А. В., 2012. – 46 с.

8. Софій Н. З. Індекс інклюзії. Режим доступу: http://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=52